

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НАРАТЛЫ-КИЧУСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МЕНЗЕЛИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

423714, Республика Татарстан
Мензелинский район, с.Наратлы-Кичу,
ул.Центральная, д.2

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНЗЭЛЭ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ НАРАТЛЫ-КИЧУ АВЫ
ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

423714, Татарстан Республикасы,
Минзэлэ районы, Наратлы-Кичу авылы, Узэк урам
нче йорт.

№1

01 август 2019 ел

Карапы

Татарстан Республикасының
Минзэлэ муниципаль районы Наратлы-Кичу
жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларының
һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингын уздыру турында Нигезләмәне
раслау турында

Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Наратлы-Кичу жирле үзидарә органнары кабул иткән (басылган) муниципаль норматив хокукий актларның һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингын уздыру буенча Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Наратлы-Кичужирле үзидарә органнарының эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Наратлы-Кичу Уставын кулланып, Татарстан Республикасының Минзэлэ муниципаль районы Наратлы-Кичу Советы

КАРАР ЧЫГАРДЫ:

1. Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районының Наратлы-Кичу жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларына һәм законнарга үзгәрешләр керту мониторингын уздыру турындагы беркетелгән Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районының Наратлы-Кичу жирле үзидарә органнарына:

үз норма чыгару эшчәнлегендә гамәлдәге каарның 1 нче пунктында расланган Нигезләмәне кулланырга;

курсөтелгән Нигезләмәне башкару өчен жаваплы затларны билгеләргә; жаваплы зат итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазифаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләрне кертергә.

3. Гамәлдәге каарны Татарстан Республикасының Минзэлэ муниципаль районы Наратлы-Кичу Уставы белән билгеләнгән тәртиптә

бастырырга, шулай ук Интернет телекоммуникация чөлтэрендә, Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Гамәлдәге каарны контролъдә тотуны Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районның Советы юридик отделына йөкләргә.

5. Гамәлдәге каар рәсми тәстә басылганнан соң ун көн эчендә көченә керә.

Совет рәисе

Ф.Х Мингазов.

Татарстан Республикасы
Минзәлә муниципаль
район Советы карары
белән расланган
дата «15» июля 2019 ел.
№ 1

Татарстан Республикасының
Минзәлә муниципаль районы Наратлы-Кичу
җирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларының
һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингын уздыру турында
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Наратлы-Кичу җирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларының һәм законнардагы үзгәрешләр мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органнары) муниципаль актларның көчен югалтуын тану (кире кагу), кабул итүне тәэмин итү өчен (бастыру) мәгълүматка бәя бирү һәм анализлау, гомумиләштерү, жыю, үз вәкаләтләре чикләрендә җирле үзидарә органнары башкара торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күздә тота.

2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан уздырыла.

3. Мониторинг уздырганда җирле үзидарә органнары Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль район Советының юридик бүлеге һәм муниципаль берәмлекнен башка җирле үзидарә органнары белән бәйләнештә торалар.

4. Мониторинг уздыру өчен җирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг уздыруның максатлары түбәндәгеләр:

федераль һәм республика законнары белән тәнгәл китерү максатларында, муниципаль актларның көчен югалтуга яисә үзгәртүгә, кабул итүгә ихтияжын ачыклау;

хокукый җайга салуда кабатлауда, муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, буш урыннарны бетерү;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системага салуны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупцияле фактларны ачыклау;

таләп ителмәгән (актуальлеген жуйган) яисә практикада кулланылмый торган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормалар) ачыклау;

хокук куллануның нәтижәлелеген күтәрү; муниципаль актларны

башкаруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органнарының муниципаль актлары үтәлешен контролъдә тотуны башкарырга тиешле подразделениеләренә ярдәм күрсәтү; нормалар булдыру процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәрне эшләү.

6. Мониторинг федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка законлы актларын жыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм үзгәрешләргә бәя бирүне;

Россия Федерациясе Президенты әмерләрен, Россия Федерациясә Хөкүмәте каарларын, башкарма хакимиятнең федераль органнарының норматив хокукий актларын, федераль дәрәҗәдәге башка законлы норматив хокукий актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларны; Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Уставын үз эченә ала.

7. Мониторинг уздыру өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

федераль һәм республика законнарының актларына үзгәрешләр керту;

хокукий жайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануга анализ;

прокуратура органнары мәгълүмате;

кимчелекләр һәм муниципаль актларны камилләштерү зарурлыгы турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүмате;

муниципаль актларның камил булмавы турында гражданнарын, юридик затларның, шул исәптән, ижтимагый, фәнни, хокук яклау һәм башка еошмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының, шул исәптән үз эченә түбәндәгеләрне алган:

Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасының Юстиция министрлыгы уздырган хокукий экспертиза йомгаклары;

аны уздыруга вәкаләтле булган, билгеләнгән тәртиптә өзөрләнгән муниципаль актларның коррупциягә каршы экспертиза йомгаклары;

конференцияләр, семинарлар, ачык тыңлаулар, җәмәгать тикшерүләре һәм жирле үзидарә органнары уздыра торган башка чаралардан йомгаклау документлары.

II. Мониторинг уздыру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары гамәлдәге Нигезләмәнең 4 нче пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә, алар компетенциясендәге мәсьәләләр буенча мониторинг уздыралар.

Мониторинг уздыру максатларында эшче төркемнәр булдырылырга, утырышлар, консультацияләр уздырылырга, тиешле мәгълүмат соратып алынырга, Россия Федерациясе субъектлары, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш

формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ юлы белән башкарыла:

гамәлдәге Нигезләмәнең 6 нчы пунктында күрсәтелгән актлар буенча;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларга каршы килү буенча эшләр буенча суд актлары (суд практикасы) буенча;

прокурор катнашындагы актлар.

9. Мониторинг уздыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук норма иҗат итү эше нәтижәләрен билгеләп кую максатларында, шулай ук жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрын алыш бару тәртибе һәм оештыру турында муниципаль берәмлекнен вәкиллекле органы каары белән тәңгәллектә алыш барылучы муниципаль норматив хокукий актлар реестры кулланыла.

10. Мониторинг башкару процессын оптимальләштерү өчен түбәндәгеләрне тәэмин итүче мәгълүмати системаларның автоматлашкан сервислары (аларның операторлары белән килемшүләр, контрактлар төзү белән бәйле күрсәтелгән мөмкинлек булганда) кулланыла:

“Гарант” мәгълүмати системасында контрольгә куелган законлаштыручы һәм башка норматив хокукий актлардагы үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

“Гарант” мәгълүмати системасының хокукий җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмасына мәгълүмат керү;

муниципаль актларның законга туры килмәве ачыклану турында “Кодекс” мәгълүмати компаниясенең “Төбәк законнары аналитигы” автоматлашкан мәгълүмати системасы мәгълүмате керү.

Мониторинг башкару процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмати системалар сервислары кулланылырга мөмкин.

11. Мониторинг башкарганда гамәлдәге Нигезләмәнең 9 нчы пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль хокукий актларның көчен югалтуын тану (кире кагу) яисә үзгәрешләрне, кабул итүне (бастыруны) тәэмин итү өчен түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларның кулланылу практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

гражданинның һәм кешенең гарантияләнгән хокукларын, иреген һәм законлы мәнфәгатъләрен яклау;

муниципаль актларны кабул итү (бастыру) зарурлыгы билгеләнгән зуррак юридик көче булган норматив хокукий актларның булу;

муниципаль акт бастырганда жирле үзидарә компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупцияле факторларның булуы;

ижтимагый мәнәсәбәтләрне хокукий җайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хatalар булу;

муниципаль актның нигезләмәләрен кулланганда мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны кулланганда законсыз һәм нигезләнмәгән

каарлар, гамәлләр кылу (берни эшләмәү);

норматив хокукий актлар куллану практикасы булу;

норматив хокукий актлар кулланганда бертөрле практика булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның әчтәлеге;

муниципаль актлар белән җайга салынган, аларны кабул итүгә нигез булган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә гариза бирүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндөрү (канәгатьләндөрмәү) турында законлы көченә кергән суд актларының булуы.

12. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль актларга үзгәрешләр кертүне жәлеп итүче федераль һәм республика законнарында үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнары тарафыннан түбәндәгеләр башкарыла:

муниципаль акта үзгәрешләр керту, муниципаль актның көчен югалту, яна муниципаль акт кабул ителү турындағы муниципаль актларның тиешле проектлары әшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актлар белән тәнгәл китеругә юнәлтелгән башка чаралар кабул ителә.

13. Муниципаль актларга үзгәрешләр керту зарурлығын жәлеп итүче федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр керткән очракта, мониторинг федераль һәм республика акты чыгарылган вакыттан 30 көн эчендә уздырыла.

Әгәр гражданнарының, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларның мөрәҗәгате, шулай ук прокуратура мәгълүматы (“Россия Федерациясе прокуратурасы турында” гы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган прокурор катнашыннан тыш), мониторинг уздыруга нигез булып торса, мониторинг 30 көн эчендә уздырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг уздыру нәтижәләре мөрәҗәгать иткән затка хәбәр ителә.

Ерак перспективада көченә керәчәк федераль һәм республика законнары актларында үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәnlеге планнарына тиешле корректировка турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

14. Муниципаль акт проектын эшкәрту һәм мониторинг нәтижәләре буенча

муниципаль актны кабул итү федераль һәм республика законнарының тиешле актын үзгәрту вакытыннан ике айдан да сонармаган срокта уздырыла (гамәлдәге Нигезләмәнен 14 пункты өченче абзаында күрсәтелгән очрактан тыш).

15. Мониторинг уздыру өчен жаваплы затлар мониторинг нәтижәләре

турында

отчет аеннан соң килүче айның 5 ичө көненнөн дә соңармыйча исәп тоталар.

15.1. Мониторинг нәтижәләре (мәгълүматлар) туринда отчет түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

мониторинг уздыру объекты туринда мәгълүмат;

мониторинг уздыруны башкаручылар туринда мәгълүмат;

мониторинг уздыру чоры туринда мәгълүмат;

хокукий жайга салу предметына кыскача характеристика, мониторинг уздыруга нигезләр.

15.2. Мониторинг нәтижәләре туринда отчет (мәгълүмат) түбәндәгеләрне үз эченә алырга мөмкин:

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары туринда мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр керту буенча һәм (яисә) яңаларын кабул итү зарурлығы, муниципаль актларны кире кагу туринда рекомендацияләр;

мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән, хокукий мөнәсәбәтләрнен тиешле өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

16. Мониторинг нәтижәләре буенча кабаттан кабул ителгән муниципаль актлар законнар белән билгеләнгән срокта һәм тәртиптә Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлары регистрына керту өчен жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен аларда булмаган, мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

17. Мониторинг уздыру һәм хокук чыгару эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторинг оештырган өчен, шулай ук жирле үзидарә органнарына караган хокукий жайга салуның тиешле өлкәсендә федераль һәм республика законнары белән муниципаль актларның үз вакытында тәнгәл килүе өчен персональ (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык тоталар.

18. Негатив нәтижәләргә кiterгән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (берни эшләмәү) өчен, шулай ук гражданнарга, юридик затларга, җәмгыяতкә һәм дәүләткә зиян кiterгән өчен, законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплылык tota.